

Pi.

Atelier s postranním světlem.

Jest to zastaralý, a jak se zdá, dosud velice zakořeněný předsudek, že každé fotografické atelier musí mít světlo shora. Tomuto nesprávnému předsudku věnovány během mnoha desetiletí při novostavbách i přestavbách slušné sumy

peněz, a přec jest to jen čirý předsudek. Hořenního světla, dopadajícího draze postavenou železnou konstrukcí, používá se jen tam s prospěchem, fotografujeme-li velké skupiny, jichž všechny řady musí býti správně osvětleny a tudíž také řádně exponovány. Ale i tu možno se obejít bez hořejšího světla; máme-li dobré postranní světlo dopadající vysokým oknem do atelieru, možno i velké skupiny o 100—120 osobách řádně proexponovati.

Horujeme-li pro atelier s hořenním světlem, musíme počítati s drahou skleněnou střechou a atelierem umístěným v nejvyšším patře budovy. Tím však se náklad se stavbou velice zdrazí. A jak nepříjemné okolnosti mohou nás při práci rušiti, není-li střecha dobře provedena a promokává-li, nebo zabráni-li vrstva sněhu vnikání světla do atelieru; také při krupobití může naše atelier potkati značná nehoda. To odpadá zcela při atelierech pokojových, kde postranní světlo ze severní strany dopadající nahradí zúplna drahou konstrukci skleněných střech. Ovšem nesmí se při tom zapomenouti na světlou malbu pokoje, jež světlo příjemně tříští. — Také udržování kolmého okna v čistotě nedá tolik práce a dá se snadno provésti, nehledě ani k nutným záclonám volně zavěšeným na okenní hraně. Záclony pod skleněnou střechou umístěné zachycují mnoho prachu, znečišťují se kapkami střechnu prosakujícími a i zavěšení jich, stahování a odkrývání dává mnoho práce a vyžaduje značného nákladu.

Ještě několik slov o poměrech osvětlení v atelieru. Nejvhodnějším jest postranní osvětlení dopadající shora v úhlu 45° . Chceme-li seznati, máme-li takové světlo k dispozici, můžeme se přesvědčiti tím způsobem, že napneme od nejhořejší okenní tabulky šňůrku úhlopříčně v úhlu 45° a kde se země dotýká, upevníme ji k podlaze napínacím hřebíčkem. Dokud nepřijdou obličej skupiny nebo portrétované osoby nad tuto úhlopříčnu, dokud tedy může světlo obličej osvětlovati, potud můžeme býti jisti, že máme v pokoji dobré světlo. Ovšem předpokládáme, že nebrání příchodu světla úzká ulice nebo vysoké domy před oknem postavené a že máme k tomu cíli okno nejen dosti vysoké, ale i dosti široké, aby mělo světlo volný přístup do pokoje. Upravujeme-li tedy pro takové pokojové atelier pokoj o dvou vedle sebe umístěných oknech, vždy se doporučuje odstraniti příčku mezi oběma okny, čímž docílíme širokého okna, jímž může hojně světla do pokoje přicházeti. Docílíme tím širokého světla postranního, jež se k účelům fotografování hodí co nejlépe.

Takto dosáhneme různých způsobů osvětlení modelu. Tak zvaného rembrandtova účinku docílíme tím způsobem, že umístíme osobu v blízkosti okna a s aparátem postavíme se u stěny v pozadí. Naopak můžeme také využítovati plného

světla z předu a vůbec naskýtá se nám v pokojovém atelieru veliké množství různých osvětlení, jen když operatér řádně model si upraví. Záclony možno tu míti dvojí: jedny polo-průsvitné, druhé pak zcela neprůhledné.

Mezi ateliery pokojovými a ateliery s horním světlem dlužno čítati ateliery se šikmou skleněnou střechou, jakých používají sochaři a malíři. Taková místnost může měřiti jen asi 4 m do výšky a 4½ m do hloubky. Šikmá skleněná stěna tvoří úhel 62° s vodorovnou podlahou a dostaneme tím osvětlení, jež sahá asi na 1¼ m na podlaze. Takové ateliery lze postaviti v jakémkoli patře budovy, ovšem musí býti i zde okno to obráceno k severu. Není sice způsob takovýchto atelierů dosud všeobecně užíván, ale během doby bude seznáno, jakých výhod lze docíliti takovou moderní stavbou atelieru.

M.

fototechniky.cz